

موضوع	آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز
شماره: 51867/ت 17323 ه تاریخ: 1376/01/30 آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز (تصویب نامه شماره ۵۱۸۶۷/ت ۱۷۳۲۳ هـ مورخ ۳۰/۱/۱۳۷۶ هیأت وزیران) کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و استانداریهای سراسر کشور هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵.۱۲.۱ بنا به پیشنهاد شماره ۳۰۲۲ مورخ ۱۳۷۵.۸.۱ ستاد اقامه نماز و یا عنایت به توصیه های مقام معظم رهبری به ششمین اجلاس سراسری نماز، آیین نامه اقامه نماز را به شرح زیر تصویب نمود: آیین نامه ترویج و توسعه فرهنگ نماز ماده ۱- کلیه وزارتخانه ها، دستگاه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، نهادهای عمومی و انقلاب اسلامی، شهرداریها، بانکها، مراکز آموزشی و پژوهشی وسازمانها و مؤسساتی که شمول مقررات عمومی در مورد آنها مستلزم ذکر نام است مشمول این آیین نامه می باشند. ماده ۲- وزرا و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه های مشمول این آیین نامه متصدی اقامه نماز در دستگاه تحت نظر خود می باشند. تبصره - وزرا و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه های مشمول این آیین نامه می توانند یک نفر واجد شرایط (ترجیحاً یکی از معاونان خود) را به عنوان مسئول پیگیری این آیین نامه در سطح وزارتخانه یا دستگاه تحت نظر خود تعیین نمایند و یا ستادی برای رسیدگی به امور مساجد و نمازخانه های واحدها و ادارات تابعه تشکیل دهند. ماده ۳- با توجه به نظر مقام معظم رهبری، در کلیه دستگاه های مشمول این آیین نامه و واحدهای تابعه آنها در سراسر کشور، به منظور ادای فریضه نماز، حداکثر مدت (۲۰) دقیقه زمان در وقت فضیلت و ترجیحاً بلافاصله پس از اذان در نظر گرفته شود تا امکان شرکت کلیه مدیران و کارکنان دستگاه های مزبور در مراسم نماز جماعت فراهم شود. تبصره- در صورتی که به تشخیص وزیر و یا بالاترین مقام مسئول دستگاه به لحاظ حساسیت شغلی شرکت همه کارکنان به صورت یکجا در نماز جماعت میسر نباشد، کارکنان با در نظر گرفتن مقتضیات محل کار، نماز خود را اقامه خواهند نمود. ماده ۴- در کلیه دستگاه های مشمول این آیین نامه برای ایجاد امکان برگزاری نماز در وقت فضیلت آن، اقدامات زیر صورت گیرد: الف- برنامه کلیه جلسات و اجتماعات و همچنین برنامه صرف غذای کارکنان حتی الامکان به گونه ای تنظیم شود که با وقت نماز تلاقی نداشته باشد و در هر حال با فرا رسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود. ب- محل مناسب و آراسته ای که گنجایش آن متناسب با تعداد کارکنان و مراجعه کنندگان باشد به عنوان نمازخانه پیش بینی شود. ماده ۵- در کلیه دستگاه های مشمول این آیین نامه به منظور ارتقای دانش و بینش کارکنان و خانواده آنها در مورد نماز و فلسفه و راز و رمز آن، اقدامات لازم از طریق برگزاری جشنواره ها، نمایشگاه های فرهنگی و هنری، مسابقات کتابخوانی و دوره های آموزشی و سایر روش های مؤثر به صورت فراگیر به عمل آید. ماده ۶- وزارت آموزش و پرورش موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، علاوه بر موارد فوق الذکر، اقدامات زیر با عمل آورد: الف- بخشی از مطالب جزوه های آموزشی مراکز پیش دبستانی به نماز اختصاص داده شود و خردسالان به صورت تشریحی و تصویری با نماز آشنا شوند. ب- بخشی از مطالب کتب دروس دینی، معارف و بینش اسلامی دبستانها، مدارس راهنمایی، دبیرستانها، نهضت سوادآموزی، مراکز پیش دانشگاهی و مراکز تربیت معلم، متناسب با هر یک از گروه های سنی به نماز اختصاص داده شود و کودکان، نوجوانان، جوانان و بزرگسالان با مفاهیم نماز آشنا شوند. پ- کلیه معلمان، دبیران و اساتید مراکز آموزشی به روشهای مناسب با فلسفه نماز آشنا شده و شیوه های اثر گذاری بر دانش آموزان و دانشجویان را بیاموزند. ت- کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در برنامه ها و تولیدات آموزشی و تفریحی خود (اعم از کتب، حوزه ها، فیلمها و غیره) موضوع نماز را به طور جدی مطرح نموده و برای آن جایگاهی خاص قایل شوند. ث- در کلیه مراکز آموزشی و پرورشی، محلی برای برگزاری نماز تعیین شود و فضای عمومی این مراکز همواره مشوق دانش آموزان و دانشجویان برای اقامه نماز و زنده نمودن فرهنگ نماز باشد.	

ج- در طرح‌های ساختمانی جدید مراکز آموزشی و پرورش، محل نمازخانه به صورت شاخص مورد نظر قرار گیرد.

چ- در اردوها، برنامه‌ها و جشنواره‌های آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی، با فرارسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

ح- برنامه ساعات درسی مراکز آموزی به گونه‌ای تنظیم شود که با فر رسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

خ- انجمن اولیا و مربیان در جلسات و برنامه‌های خود، والدین را نسبت به امر نماز فرزندان توجیه و تشویق نموده و نسبت به تشویق والدین برای ساختن نمازخانه در مدارس اقدام نماید.

د- از شخصیت‌های مذهبی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی برای شرکت در مراسم نماز جماعت مراکز آموزشی و پرورش دعوت به عمل آید.

ذ- بین مدارس و مساجد هم جوار آنها ارتباط برقرار شود و دانش‌آموزان برای شرکت در مراسم نماز جماعت و جمعه ترغیب شوند.

ر- در کتابخانه‌ها جایگاه ویژه‌ای برای کتب مربوط به نماز اختصاص یافته و نسبت به جمع‌آوری آثار منتشر شده در خصوص نماز اقدام شود تا در اختیار علاقمندان قرار گیرد.

ماده ۷ - وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف- بخشی از مطالب کتب و جزوات آموزش معارف اسلامی به ذکر فلسفه و راز و رمزهای نماز اختصاص یابد.

ب- ساعات درسی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به گونه‌ای تنظیم شود که با فرارسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

پ- بخشی از فعالیتهای پژوهشی و تألیف پایان نامه‌ها دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در رشته‌های ذیربط به پژوهش پیرامون نماز اختصاص یابد.

ت- در کلیه مراکز آموزشی، درمانی و بهداشتی و سایر واحدهای تابعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، محل مناسب و پاکیزه‌ای با گنجایش کافی برای نماز اختصاص یافته و برای اقامه نماز توسط بیماران نیز تسهیلات لازم فراهم شود.

ث- سازمان بهزیستی کشور بخشی از جزوهای آموزشی مهدهای کودک را به نماز اختصاص داده و به صورت تشریحی و تصویری خردسالان را با نماز آشنا سازند.

ماده ۸- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- آن دسته از فیلمها، نمایشها و فعالیتهای هنری اعم از شعر، نقاشی، سرود، مقاله، قصه، که به تعمیق و گسترش فرهنگ نماز پرداخته و بیانگر فلسفه نماز می‌باشند، مورد حمایت قرار گرفته و تسهیلات لازم در اختیار تولیدکنندگان آنها قرار گیرد و بهترین آثار مورد تشویق واقع شوند.

ب- صاحبان مطبوعات و مجلات، شعرا، نویسندگان و ناشران ترغیب شوند که فرهنگ نماز را در آثار و نشریات خود مورد توجه قرار داده و به نشر و تعمیق آن در جامعه بپردازند.

پ- در کلیه کتابخانه‌های عمومی و تحت پوشش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جایگاه ویژه‌ای برای کتب نماز اختصاص یافته و آثار منتشر شده درباره نماز، جهت استفاده علاقمندان جمع‌آوری شود.

ت- درباره موضوع نماز، هنری و مسابقات کتابخوانی برگزار شود.

ث- تدابیر لازم جهت پیش‌بینی محل مناسب و پاکیزه با امکانات لازم برای برگزاری نماز و نظافت و نگهداری آنها، در مهمانخانه‌ها (هتل‌ها) مهمانسرا و مهمانپذیرها، مراکز ایرانگردی و جهانگردی و به خصوص خوراک‌سراهای (رستورانهای) مستقر در جاده‌ها، اتخاذ شود.

ج- در طرح‌های جدید ساختمانی مهمانخانه‌ها (هتل‌ها)، مهمانسراها، مهمانپذیرها، مراکز ایرانگردی و جهانگردی، نمایشگاه‌ها و مراکز فرهنگی، هنری و گنجینه‌ها (موزه‌ها) فضای لازم برای مسجد یا نمازخانه به صورت شاخص پیش‌بینی شود.

چ- سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با انجام مطالعات بین‌المللی در مورد نماز، ابتکارات و خلاقیت‌های موجود در سایر کشورهای مسلمان درباره نماز را جمع‌آوری نموده و فرهنگ اقامه نماز را در سطح جهان با تهیه و ارسال کتاب، نوار، فیلم و جزوهای متناسب به هر کشور ترویج نماید.

ماده ۹- سازمان تبلیغات اسلامی موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، نسبت به تأمین نیروی انسانی مورد نیاز برای اقامه نماز جماعت در مساجد و نمازخانه‌های دستگاه‌های اجرایی (امام جماعت) برنامه‌ریزی و در خصوص تأمین اعتبار از محل اعتبارات خود همکاری نماید.

ماده ۱۰- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور ترویج فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- برنامه‌های مناسب و مستمر جهت آموزش احکام و فلسفه نماز برای گروه‌های مختلف سنی به خصوص کودکان و نوجوانان تهیه و پخش شود و با بیان هنری، فرهنگ اقامه نماز به طور مستقیم و غیر مستقیم ترویج شود.

ب- در فیلم‌ها و مجموعه‌های نمایشی (سریالها)، در جاهایی که اقامه نماز به عنوان جزئی از فرهنگ عمومی جامعه مطرح می‌شود، اقامه نماز توسط شخصیت‌های مثبت فیلم به نمایش درآید.

پ- جلوه‌هایی از نماز نوجوانان به نمایش درآید.

ت- برنامه‌های مناسب و ابتکاری با موضوع نماز تهیه و پخش و نسبت به معرفی نمایش‌ها و فعالیتهای هنری در این خصوص اقدام شود.

ماده ۱۱- وزارت راه و ترابری موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- برنامه حرکت قطارها و حتی‌المقدور پرواز هواپیماها به گونه‌ای تنظیم شود که امکان اقامه نماز برای مسافران فراهم باشد.

ب- در کلیه جاده‌ها علایم و تابلوهای مربوط به مساجد بین راهی به صورت زیبا و مناسب تهیه و نصب شود.

ماده ۱۲- وزارت نفت طرح احداث نمازخانه در کنار جایگاه‌های سوخت‌رسانی بین‌راهی را تکمیل نموده توسعه بخشد.

ماده ۱۳- سازمان تربیت بدنی موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز اقدامات زیر با عمل آورد:

الف- یکی از معاونان سازمان تربیت بدنی با حفظ سمت، مسئولیت اقامه نماز در ورزشگاه‌ها را عهده‌دار شود.

ب- در اردوها و برنامه‌های آموزشی و تمرینات، ورزشکاران با فرهنگ نماز آشنا شوند.

پ- در اردوها، مسابقات و تمرینات داخلی و خارجی، با فرارسیدن وقت نماز، نماز اقامه شود.

ت- در ورزشگاه‌ها جهت اقامه نماز توسط تماشاکنان تسهیلات لازم فراهم شود.

ماده ۱۴- سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز اقدامات زیر با عمل آورد:

الف- در نظام گزینش و ارزیابی عملکرد مدیران و کارکنان دولت، میزان پایبندی آنان به اقامه نماز، به عنوان یک از معیارهای ارزیابی افراد منظور شود.

ب- در دوره‌های توجیهی بدو استخدام کارکنان دستگاه‌های دولتی و سایر دوره‌های آموزشی مرکز آموزش مدیریت دولتی نسبت به تعلیم فلسفه نماز به کارگزاران دولت اقدام شود.

ماده ۱۵- وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات و کار و امور اجتماعی موظفند به منظور گسترش فرهنگ اقامه نماز، تدابیر لازم را برای تحقق موارد زیر اتخاذ نمایند:

الف- در کلیه کارخانه‌ها، مؤسسات، شرکتها و واحدهای تابعه وزارتخانه‌های فوق‌الذکر، محل مناسب و پاکیزه برای اقامه نماز با گنجایش کافی متناسب با تعداد کارگران و کارکنان هر واحد، تعیین و تجهیز شود.

ب- برنامه ساعات کار کارگران به گونه‌ای تنظیم شود که با وقت نماز تداخل نداشته باشد و در صورتی که تداخل اجتناب ناپذیر باشد، کارگران به صورت نوبتی در مراسم اقامه نماز شرکت نمایند.

پ- در کلیه کارخانه، مؤسسات، شرکتها و واحدهای تابعه وزارتخانه‌های فوق‌الذکر برنامه‌های مناسب جهت ارائه آموزش نماز و فلسفه آن به کارکنان و کارگران و خانواده‌های آنها اجرا شده و ضوابط و اقدامات تشویقی لازم به منظور ترویج فرهنگ اقامه نماز پیش‌بینی شود.

ت- تأمین اعتبار خاص جهت وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تربیت بدنی جهت اجرای برنامه‌های پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه برای وزارتخانه‌های مزبور در زمینه ترویج فرهنگ نماز.

ث- تأمین اعتبار خاص جهت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی جهت استفاده از ابزار هنر در امر ترویج نماز.

ج- تأمین اعتبار خاص برای وزارتخانه‌های راه و ترابری و فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت احداث، تجهیز و نگهداری مساجد و نمازخانه‌های واقع در جاده‌ها، پایانه‌ها، مبادی ورودی کشور و خوراک سراهای (رستورانهای) بین راه و وضوخانه‌ها و سرویس‌های بهداشتی آنها.

ح- تأمین اعتبار لازم برای سایر دستگاه‌های اجرایی کشور جهت اجرای برنامه‌های پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه

ماده ۱۸- سازمان اوقاف و امور خیریه موظف است در حدود مقررات خود تسهیلات لازم را برای توسعه و تعمیق فرهنگ نماز به عمل آورد و از طریق برگزاری مسابقات و کلاسهای مربوط، تشویق و تبلیغ لازم را اعمال نماید.

حسن حبیبی
معاون اول رییس جمهور